

Tal dia farà molts anys

A vegades fa l'efecte que el *Quinto Centenario* està de pega, que els temps que corren són poc propicis a celebracions d'aquesta mena. Segons com es consideri és una cosa comprensible, perquè una conquesta territorial té dues cares que fan de mal avenir: els conqueridors hi troben motius de satisfacció, però els conquerits solen veure-ho d'una altra manera, no estan tan contents, ni de bon tros.

Ara ens trobem (¡inoportuna troballa!) que les autoritats provincials de Heilongjiang, al nord-est de la Xina, anuncien la descoberta de deu jaciments arqueològics pertanyents a l'edat de la pedra i que semblen confirmar una sèrie de migracions procedents d'Àsia cap a Amèrica, a través de l'estret de Bering. Els arqueòlegs xinesos afirmen haver localitzat, fins ara, 141 assentaments humans que corresponen a èpoques distintes i que demostrarien les anades i vingudes d'un continent a l'altre, d'aquestes zones del món que, temps a venir, rebrien el nom d'Àsia i d'Amèrica. Els primitius viatgers eren homes i dones de l'era paleolítica que anaven a peu d'una banda a l'altra, perquè allò que avui és l'estret de Bering, era aleshores terra ferma.

Si els científics xinesos no l'erren, es pot ben dir que el descobriment que es prepara no correspon a un Nou Món, sinó a un món que és tan vell com l'altre. Es podria assegurar que els viat-

gers de la prehistòria ni tan sols no tenien la noció de descobrir res, no en presumien, sinó que es limitaven a vaiverejar buscant canvis d'aires, d'aigües i d'herbatges. O a empaitar animals, caçant-los per tastar els que eren comestibles.

Repeteixo: el *Quinto Centenario* no té sort. Successivament, s'han hagut d'eliminar els conceptes de conquesta i de colonització, perquè no quedaven bé dins una visió filantròpica de la història. El qualificatiu d'"encontre" tampoc no va tenir la fortuna desitjable, per allò de la topada, col·lisió, accident i xoc que li fan de sinònims. Durant una temporada va semblar que "descobriment" faria quedar bé als descobridors. Només a aquests darrers, veritat sigui dita, perquè als descoberts no se'ls acaba de veure del tot entusiasmats amb la celebració.

Al capdavant, potser caldrà reconèixer que el que van descobrir els intrèpits navegants fou que es van equivocar de ruta, d'una manera garrafal, perquè van anar a parar a la quinta forca de l'Índia, que és allò que es proposaven. Com que una equivocació la pot tenir tot hom, és molt possible que això no fes enfadar ningú.

Pere Calders

